
Ustanowienie pełnomocnika z urzędu

Pomoc prawną z urzędu w sprawach cywilnych reguluje ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 ze zm.) w artykułach od 117 do 124.

Strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Również osoba fizyczna niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Osoba fizyczna, która nie ma miejsca zamieszkania w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego w sądzie rejonowym właściwym ze względu na miejsce swego zamieszkania, który niezwłocznie przesyła ten wniosek sądowi właściwemu. Sąd uwzględni taki wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny.

Do wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego należy dołączyć oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o swoim stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, które w miarę możliwości powinny być potwierdzone odpowiednimi dokumentami (np. odcinkiem renty, zaświadczeniem o zarobkach, wypełnionym drukiem PIT itp). Jeżeli wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego składany jest łącznie z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych, osoba fizyczna dołącza tylko jedno oświadczenie. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

W formularzu przedmiotowego oświadczenia powinny być wypełnione wszystkie rubryki, a w przypadku gdy wnioskodawcy nie dotyczy treść danego pola, należy nanieść stosowną wzmiankę lub przekreślić rubrykę. Wniosek jak i formularz urzędowy muszą być własnoręcznie podpisane przez wnioskodawcę.

Złożenie wniosku jest wolne od opłaty sądowej.

W razie oddalenia wniosku o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona nie może ponownie domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, powołując się na te same okoliczności, które stanowiły uzasadnienie oddalonego wniosku. Ponowny wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego, oparty na tych samych okolicznościach, podlega odrzuceniu. Na postanowienie o odrzuceniu wniosku nie przysługuje zażalenie.

Na postanowienie odmawiające ustanowienia adwokata lub radcy prawnego lub ich odwołanie zażalenie przysługuje (art. 394 § 1 pkt 2 kpc). Zażalenie należy wnieść w terminie tygodnia od dnia doręczenia lub ogłoszenia postanowienia o odmowie do sądu, który wydał to postanowienie. Sąd ten (jeżeli nie uwzględni zażalenia, a zażalenie nie ma braków formalnych) przekaże zażalenie wraz z aktami sprawy sądowi drugiej instancji do rozpoznania.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy
w Rodzinie „Niebieska Linia” na zlecenie Państwowej
Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
801 12-00-02 (płatny pierwszy impuls)

O wyznaczenie adwokata lub radcy prawnego Sąd zwraca się do właściwej Okręgowej Rady Adwokackiej lub Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych, wydając stosowne postanowienie. Rada Adwokacka lub Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych, wyznacza adwokata lub radcę prawnego niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie dwóch tygodni, zawiadamiając o tym Sąd. W zawiadomieniu właściwa Okręgowa Rada Adwokacka lub Rada Okręgowej Izby Radców Prawnych wskazuje imię i nazwisko wyznaczonego adwokata lub radcy prawnego oraz jego adres do doręczeń.

Ustanowienie adwokata lub radcy prawnego przez Sąd jest równoznaczne z udzieleniem pełnomocnictwa procesowego.

Sąd może zarządzić stosowne dochodzenie, jeżeli na podstawie okoliczności sprawy lub oświadczeń strony przeciwnej powziął wątpliwości, co do rzeczywistego stanu majątkowego strony domagającej się ustanowienia lub zastępowanej przez ustanowionego adwokata lub radcę prawnego.